



Remissvar

Utfärdat 2024-08-26

Diarienummer 0561/24

Delegation 1.8

Avfallsavdelningen

Nike Wallström, Åsa Lirell

Telefon: 031-368 70 46

E-post: asa.lirell@kretsloppochvatten.goteborg.se

Remissvar avseende nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program

Beslut

Kretslopp och vatten beslutar att lämna remissvar i enlighet med bilaga 1 till Naturvårdsverket.

Sammanfattning

Kretslopp och vatten har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att svara på en remiss från Naturvårdsverket om ett förslag till revidering av nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program. Som underlag till yttrande har synpunkter inhämtats från miljöförvaltningen, Göteborgs Stads Leasing, inköp- och upphandlingsförvaltningen och Renova AB. Svaret ska vara Naturvårdsverket tillhanda senast den 30 augusti 2024.

Naturvårdsverket har gjort bedömningen att nuvarande plan och program är i behov av revision. Naturvårdsverket har utifrån detta arbetat fram ett nytt förslag till nationell avfallsplan och ett separat avfallsförebyggande program. Syftet med den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet är att skapa en gemensam bas för att inspirera samhällsaktörer till att genomföra insatser.

Förvaltningen anser att förslaget till nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program är för omfattande för att nå syftet att inspirera samhällsaktörer till handling för att nå målen. Det saknas en tydlig riktning, vilka som är ansvariga och vad som förväntas av dem. I planen beskrivs kommunens ansvar och producentansvaret men till stor del saknas företagens och verksamheternas ansvar.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör

Bilagor

1. Ifyllt svarsformulär för remiss om nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program.

Ärendet

Kretslopp och vatten har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att svara på en remiss från Naturvårdsverket om ett förslag till revidering av nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program. Som underlag till yttrande har synpunkter inhämtats från miljöförvaltningen, Göteborgs Stads Leasing AB, inköp- och upphandlingsförvaltningen och Renova AB och dessa har inarbetats i remissvaret med fokus på deras specifika kompetensområde. Svaret ska vara Naturvårdsverket tillhanda senast den 30 augusti 2024. Beslutet fattas på delegation.

Beskrivning av ärendet

Naturvårdsverket ska enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen se till att det finns en nationell avfallsplan och ett nationellt program för förebyggande av avfall som motsvarar kraven i artiklarna 28–30 i avfallsdirektivet. Vart sjätte år ska den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet utvärderas och revideras vid behov. Nuvarande plan och program ”Att göra mer med mindre”, gäller fram till och med den 31 oktober 2024. Denna har utvärderats och slutsatserna från utvärderingen pekade på ett behov av revision.

Naturvårdsverket har utifrån detta arbetat fram ett nytt förslag till nationell avfallsplan och ett separat avfallsförebyggande program. I revisionen av den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet har Naturvårdsverket försökt att identifiera grundorsakerna till varför Sverige har svårt att nå målen i avfallsdirektivet. Fokus har även legat på att identifiera vad som behöver förändras, vem som kan bidra till lösningen och till viss del hur det kan göras i mer praktiska termer. Den nationella avfallsplanen innehåller inga nya förslag till styrmedel eller mål inom avfallsområdet. Uppdraget har inte omfattat arbeten i syfte att föreskriva vad någon ska göra, föreslå konsekvensutredda styrmedel eller att föreslå regeringsuppdrag. Syftet med den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet är att skapa en gemensam bas för att inspirera samhällsaktörer till att genomföra insatser.

Remissvaren har enligt instruktion från Naturvårdsverket förts in i tillhörande svarsformulär, se bilaga 1.

Förvaltningens bedömning

Den nationella avfallsplanen bedöms innehålla de uppgifter som måste finnas med enligt avfallsdirektivets artikel 28 och beskriver detaljerat hur det ser ut i samhället idag och avfallens påverkan på miljön. Dokumenten med den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet är emellertid väldigt omfattande och det minskar möjligheterna till att aktörer i samhället ska inspireras av dem. Dokumenten skulle med fördel kunna förkortas för ökad läsbarhet. Bedömningen är även att det saknas en bra struktur i avfallsplanen. Det hade exempelvis varit bra om målbilaga och åtgärdsbilaga kunde läsas sammanställt så att det framgår tydligt hur åtgärderna kopplar till målen.

Att den nya avfallsplanen inte innehåller några nya mål inom avfallsområdet bedömer förvaltningen vara positivt. Nuvarande mål är ambitiösa och Sverige har idag svårt att klara flera av målen, både vad gäller EU:s mål och de nationella målen inom miljömålssystemet. Det är därför viktigare att fokusera på arbetet med att nå de befintliga målen.

Förvaltningen bedömer att det saknas en tydlig riktning i avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet och att planens och programmets syfte att skapa en gemensam bas för att inspirera samhällsaktörer gör det svårt att förstå hur den kommer att leda till högre måluppfyllelse än tidigare avfallsplan. För att uppnå en högre måluppfyllelse är det viktigt att peka ut en tydlig riktning samt vilka som är ansvariga och vad som förväntas av dessa. Det är även viktigt med stödstrukturer i form av koordinerade kommunikativa och engagerande insatser på många håll i samhället och det bör finnas en plan för hur det ska gå till och vilka som är ansvariga.

I planen beskrivs kommunens ansvar och producentansvaret men till stor del saknas företagens och verksamheternas ansvar utöver bygg- och rivningsavfallet. Detta trots att företagens brist på sortering särskilt pekas ut i EU:s rapport om tidig varning att Sverige riskerar att misslyckas med att uppnå målet om förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den ekonomiska dimensionen kommer inte att påverkas av planerna. Det är ambitionsnivån i kommunen som styr påverkan på ekonomin. Åtgärderna som föreslås i den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet är frivilliga. Det är upp till kommunen att sätta ambitionsnivån utifrån vad man kan och vill uppnå.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förslaget bedöms inte ha någon direkt påverkan på den ekologiska dimensionen i och med att planen och programmet inte är tvingande. Förslaget bedöms dock ligga i linje med befintliga mål i staden.

Bedömning ur social dimension

Förslaget bedöms inte ha någon direkt påverkan på den sociala dimensionen i och med att planen och programmet inte är tvingande. Förslaget bedöms dock stödja fortsatt arbete med att förbättra luft- och vattenkvaliteten och minska risken för negativ påverkan på människors hälsa.

Expedieringskrets

Naturvårdsverket

Miljöförvaltningen

Inköps- och upphandlingsförvaltningen

Göteborgs Stads Leasing AB

Renova AB